

การเปรียบเทียบความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัว
ระหว่างผู้มีการศึกษาสูงและผู้มีการศึกษาต่ำ

นางสาววารี วงศ์พินัยรัตน์

004630

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปฏิญญาครุศาสตร์นานา民族

แผนกวิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2516

I17350372

A COMPARISON OF RATIONALITY IN MARRIAGE AND FAMILY LIFE BETWEEN
PEOPLE WITH HIGH AND LOW EDUCATIONAL BACKGROUND

Miss Varee Vongpinairat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1973

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมติให้เน้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น^๑
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
.....

ประธานกรรมการ

.....
.....

.....
.....

.....
.....

อาจารย์บุญคุณการวิจัย อาจารย์ ดร. นารา ชีรเนตร

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัว
ระหว่างผู้มีการศึกษาสูงและผู้มีการศึกษาต่ำ

ชื่อ

นางสาววารี วงศ์พินัยรัตน์ แผนกวิชา วิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา

2515

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวระหว่างผู้มีการศึกษาสูงและผู้มีการศึกษาต่ำ โดยกลุ่มตัวอย่างประชากรก่อครัว 120 คน แบ่งออกเป็น 2 อาชีพ คือ ข้าราชการ และไม่ใช่ข้าราชการ แบ่งออกเป็น 3 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 อายุเฉลี่ย 60 ปี รุ่นที่ 2 อายุเฉลี่ย 40 ปี และรุ่นที่ 3 อายุเฉลี่ย 20 ปี การวัดความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวโดยใช้การสัมภาษณ์นิยมแบบแผน (Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่อง การเลือกคู่ الزوج การกรองเรื่อง และการอบรมเจียงคุกุรา แล้วทดสอบความแตกต่างด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ตัวประกอบ (Three Dimension Design แบบ $2 \times 2 \times 3$ Factorial Design) คือการศึกษา อาชีพ รุ่น และทดสอบค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันด้วยวิธีของดันแคน (Duncan's New Multiple Range Test) และการทดสอบค่าที่ (*t-test*)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีการศึกษาสูงมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวค่อนข้างมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ข้าราชการมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวค่อนข้างมากกว่าไม่ใช่ข้าราชการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 รุ่น 20 ปีมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวค่อนข้างมากกว่ารุ่น 40 ปี และรุ่น 40 ปีมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวค่อนข้างมากกว่ารุ่นอายุ 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นั้นคือ ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสามชั่วโมงนี้ ความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวในสังคมไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น

Thesis Title   A Comparison of Rationality in Marriage and Family Life between People with High and Low Educational Background

Name   Miss Varee Vongpinairat
                          Department of Educational Research

Academic Year   1972

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare the rationality in marriage and family life between people with high and low educational background. The sample of 120 people were randomly selected from each group. Each group was composed of two careers:- government official and non-government official. Each career was composed of three generations:- 60, 40 and 20 years of age. The structured interview covered mate selection, family life and, child rearing practice. The data were analyzed by an analysis of variance $2 \times 2 \times 3$ factorial design, and tested different means with Duncan's New Multiple Range Test, and also t-test.

The investigator found that the rationality in marriage and family life of high educated people was significantly better ($p < .01$) than that of low educated people. The rationality of government official was significantly better ($p < .05$) than that of the non-government official. The rationality of 20 years of age was significantly better ($p < .05$) than that of 40 years of age and the rationality of 40 years of age was significantly better ($p < .05$) than that of 60 years of age. Thus rationality in marriage and family life had been increasing from the first to the Third generation.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคี ក. เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำในการเลือกหัวข้อเรื่องการวิจัย และการแนะนำเบื้องต้นจากหานศาสตราจารย์ ดร. ประชุมลุข อาชราอ่ารุณ คงมีคีมະครุศาสตร์ ทั้งยังได้รับคำแนะนำอย่างคีบี รวมทั้งความช่วยเหลือเอาใจใส่ในการแนะนำหนังสืออ้างอิงทาง ๆ และตรวจแก้ไขปรับปรุงข้อมูลของทุกอย่าง จากหานอาจารย์ ดร. นา拉 ชีรเนตร ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้วิจัยมีความรู้สึกชាមชึงในความกรุณาของหานทั้งสองเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสสั้นๆ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำกอง บรรณศูนย์ และอาจารย์ ดร. วรรณ พูรณ์โชค ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องสิทธิ อาจารย์ ดร. อ่าไท ศิริพัฒน์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ตลอดจนทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยในการนี้ สำเร็จฉุล่วงไปด้วยดี

อาจารย์ ว่องพินัยรักน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิจกรรมประการ	๓
รายการตารางประกอบ	๔
รายการภาพประกอบ	๕
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของมนุษya	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อทดลองเบื้องต้น	5
ความไม่สมบูรณ์ของกวาริจัย	5
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
วรรณคดีเกี่ยวข้อง	7
2. ระเบียบวิธีวิจัย	11
การสร้างแบบสัมภาษณ์	11
ตัวอย่างประชากร	14
การสุ่มตัวอย่างประชากร	14
การรวบรวมข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล	16

หน้า		๙
บทที่		
3. ผลการวิจัย ...	...	18
ลักษณะของคัวอย่างประชากร ...	...	18
ผลการสร้างแบบสัมภาษณ์ ...	...	20
ผลการเปรียบเทียบความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิต - ครอบครัว ...	...	25
4. บทสรุป ...	...	37
ข้อค้นพบ ...	...	38
อภิปรายผลและขอเสนอแนะ ...	...	39
บรรณานุกรม ...	...	42
ภาคผนวก ...	...	46
ภาคผนวก ก. ...	...	47
ภาคผนวก ข. ...	...	58
ภาคผนวก ค. ...	...	64
ประวัติการศึกษา ...	...	77

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. จำนวนคัวอย่างประชากรที่ต้องการ จำแนกตามการศึกษา อารีฟ และรุ่น ...	14
2. อายุเฉลี่ยของคัวอย่างประชากร	19
3. จำนวนข้อความที่นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตัดสิน	21
4. จำนวนข้อความที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นถูกใจและไม่เห็นถูกใจ	22
5. จำนวนข้อความที่ผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับว่าใช้ได้	23
6. แยกประเภทของความที่ผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับว่าใช้ได้	24
7. ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มคัวอย่างประชากร จำแนกตามการศึกษา อารีฟ และรุ่น	25
8. ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มคัวอย่างประชากร จำแนกตามการศึกษา และอารีฟ	26
9. ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มคัวอย่างประชากร จำแนกตามการศึกษา และรุ่น	26
10. ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มคัวอย่างประชากร จำแนกตามอารีฟและรุ่น	27
11. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและอัตราส่วนเอฟของคะแนนความ มีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่มคัวอย่าง - ประชากร	28
12. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มคัวอย่างประชากรทั้งสามรุ่น วิธีของกันแน	29
13. แสดงการทดสอบค่าที่ (t-test) ระหว่างอารีฟของกลุ่มการศึกษาสูง	32
14. แสดงการทดสอบค่าที่ (t-test) ระหว่างอารีฟของกลุ่มการศึกษาทำ	32
15. แสดงการทดสอบค่าที่ (t-test) ระหว่างกลุ่มการศึกษาของ - ข้าราชการ	33

16. แสดงการทดสอบค่าที่ (t-test) ระหว่างกลุ่มการศึกษาของไม่ใช่ ข้าราชการ	34
17. คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทั้วยางประชากทรัพย์หมด	36
18. สูปสูตรการคำนวณหาผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนกำลังสอง และชั้นแห่งความเป็นอิสระ	61
19. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม ¹ การศึกษาสูงอาชีพข้าราชการรุ่นที่ 1 โดยแสดงคะแนนยอดและ คะแนนรวม	65
20. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม ² การศึกษาสูงอาชีพข้าราชการรุ่นที่ 2 โดยแสดงคะแนนยอดและ คะแนนรวม	66
21. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม ³ การศึกษาสูงอาชีพข้าราชการรุ่นที่ 3 โดยแสดงคะแนนยอดและ คะแนนรวม	67
22. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม ¹ การศึกษาสูงอาชีพไม่ใช่ข้าราชการรุ่นที่ 1 โดยแสดงคะแนนยอด และคะแนนรวม	68
23. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม ² การศึกษาสูงอาชีพไม่ใช่ข้าราชการรุ่นที่ 2 โดยแสดงคะแนนยอด และคะแนนรวม	69
24. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม ³ การศึกษาสูงอาชีพไม่ใช่ข้าราชการรุ่นที่ 3 โดยแสดงคะแนนยอด และคะแนนรวม	70

ม.
หนา

ตารางที่

25. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม การศึกษาค่าอาชีพข้าราชการรุ่นที่ 1 โดยแสดงคะแนนยอดและ คะแนนรวม ...	71
26. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม การศึกษาค่าอาชีพข้าราชการรุ่นที่ 2 โดยแสดงคะแนนยอดและ คะแนนรวม	72
27. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม การศึกษาค่าอาชีพข้าราชการรุ่นที่ 3 โดยแสดงคะแนนยอดและ คะแนนรวม	73
28. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม การศึกษาค่าอาชีพไม่ใช้ข้าราชการรุ่นที่ 1 โดยแสดงคะแนนยอด และคะแนนรวม	74
29. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม การศึกษาค่าอาชีพไม่ใช้ข้าราชการรุ่นที่ 2 โดยแสดงคะแนนยอด และคะแนนรวม	75
30. คะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัวของกลุ่ม การศึกษาค่าอาชีพไม่ใช้ข้าราชการรุ่นที่ 3 โดยแสดงคะแนนยอด และคะแนนรวม	76

รายการภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

1 แสดงแนวโน้มความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและชีวิตรอบครัว ของกลุ่มการศึกษาสูงและกลุ่มการศึกษาต่ำ	31
2 แสดงการกระจายของคะแนนความมีเหตุผลเกี่ยวกับการสมรสและ ชีวิตรอบครัวของกลุ่มการศึกษาสูงและกลุ่มการศึกษาต่ำ ...	35